

ANKIETA

1. Dobierzcie próbę, czyli ustalcie kogo chcecie zbadać.

Jeśli planujecie przygotować ankietę, to pora zastanowić się nad próbą naszego badania. Czym jest próba? Mówiąc najprościej, próba to pula osób, które poddane będą badaniu (czyli wypełnią ankietę). Socjologowie (przedstawiciele nauki, w której ankiety są często wykorzystywane) mają wiele skomplikowanych procedur dobierania próby, ale... No właśnie, może pozostawmy je socjologom. W przypadku waszej ankiety, warto abyście pamiętali o tym, że wyniki ankiety przeprowadzonej wśród 5 osób nic wam nie powiedzą – im większa (w miarę możliwości) będzie wasza próba, tym lepiej.

Uwaga! Pamiętajcie, aby dobrać odpowiednią ilość osób z różnych grup społecznych, których dotyczy sprawa. Np. Jeżeli pytasz o zdanie społeczność szkolną na temat ławek na szkolnym korytarzu i wyniki ankiety zatytułujesz: „Co szkolna społeczność wie o wyborach do Parlamentu Europejskiego”, powinniście pamiętać, że w jej skład wchodzi oprócz uczniów także nauczyciele i inni pracownicy szkoły. Aby wyniki ankiety były jak najbardziej wiarygodne, warto pytania z ankiety zadać reprezentantom tych różnych grup.

1. Przygotujcie kwestionariusz ankiety.

Kwestionariusz ankiety zwykle składa się z trzech głównych części:

- **Krótkiego wstępu**, w którym opisane jest zwięźle, kto badanie przeprowadza, w jakim celu i czego ono dotyczy (np. „Jesteśmy uczniami Gimnazjum nr 1. Bierzymy udział w ogólnopolskim programie „Młodzi Głosują”, organizowanym przez Centrum Edukacji Obywatelskiej. Przeprowadzamy badanie dotyczące tego, czy mieszkańcy naszej okolicy wybierają się na majowe wybory do Parlamentu Europejskiego.”). W tej części zwykle znajduje się też informacja o tym, że ankieta jest w pełni anonimowa, a odpowiedzi są poufne (to znaczy, że dane osobowe osób wypełniających ankietę nie zostaną wykorzystane, odpowiedzi będą prezentowane tylko w formie danych zbiorczych – np. procentowych).
- **Pytań** – część zasadnicza i najtrudniejsza do stworzenia. W zależności od tego, czego chcecie się dowiedzieć, mogą to być pytania zamknięte (z listą odpowiedzi do wyboru) lub otwarte (z pozostawionym pustym miejscem na odpowiedź). Jednak nawet w przypadku pytań zamkniętych należy brać pod uwagę, że wymyślone przez was odpowiedzi mogą nie wyczerpywać wszystkich możliwości. Ten problem rozwiązuje się w prosty sposób umieszczając, jako ostatnią odpowiedź, kategorię „Inne (jakie?)”, gdzie osoba wypełniająca ankietę może dopisać to, czego jej zdaniem brakuje.

Kwestionariusz ankiety oprócz (lub zamiast) pytań może też zawierać szereg stwierdzeń, do których osoba badana ma się ustosunkować – np. „Udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego jest dla mnie ważny”. Takim stwierdzeniom często towarzyszy skala Likerta, czyli lista pięciu odpowiedzi do wyboru: Zdecydowanie tak/Raczej tak/Nie mam zadania/Raczej nie/Zdecydowanie nie.

Możecie w różny sposób konstruować zarówno pytania, jak i odpowiedzi. Pamiętajcie, aby zawsze wyjaśnić, ile odpowiedzi można zaznaczyć (np. „zaznacz jedną odpowiedź” albo „możesz wybrać max. 3 odpowiedzi”). Starajcie się układać pytania i odpowiedzi używając prostych i zrozumiałych dla ankietowanych sformułowań.

Uwaga! Zwróćcie też uwagę na to, aby pytań nie było zbyt wiele. Wypełnianie długiej ankiety jest męczące i może zdarzyć się tak, że znużeni ankietowani będą zaznaczać przypadkowe odpowiedzi.

- **Metryczki** – to końcowa część ankiety, w której badani określają swoje dane demograficzne. Znajdują się tam informacje przydatne przy analizie wyników, takie jak płeć, wiek czy numer klasy.

Nie zapomnijcie też, by na końcu podziękować za wypełnienie ankiety.

Kwestionariusz ankiety może mieć formę papierową lub internetową. Ankiety internetową możecie w prosty sposób utworzyć np. przy użyciu Formularzy Google'a:

<https://www.google.pl/intl/pl/forms/about/>

1. Pilotaż – czyli testowanie ankiety.

Gdy już przygotujecie kwestionariusz ankiety, przetestujcie ją na kilku osobach. Może okaże się, że niektóre rzeczy są niezrozumiałe dla osób wypełniających. Warto zebrać ich uwagi i poprawić kwestionariusz, jeśli zajdzie taka potrzeba.

1. Ruszcie w teren.

Wreszcie, z ostateczną wersją ankiety możecie wyruszyć na poszukiwanie badanych.

- Wybierzcie odpowiednie miejsce i czas:
 - Jeśli przeprowadzacie ankietę w Waszej szkole, możecie zrobić to np. na szkolnym korytarzu w czasie długiej lub kilku przerw lub na sali gimnastycznej/boisku, w trakcie święta szkoły lub innej uroczystości.
 - Jeśli przeprowadzacie ankietę poza szkołą, możecie zrobić to np. na głównej ulicy Waszego miasta, na rynku, pod centrum handlowym lub w innym często uczęszczanym miejscu, podczas miejskiego/gminnego festynu lub pikniku w okolicznym parku, po mszy w pobliskim Kościele, itd.
- Pytajcie tylko osoby chętne, które mają czas i dobrowolnie zgodzą się z Wami porozmawiać.
- Przed zadaniem pytań przedstawcie się i wyjaśnijcie, w jakim celu przeprowadzacie ankietę.
- Odpowiedzi zapiszcie w kwestionariuszu papierowym lub – jeśli zdecydowaliście się stworzyć ankietę internetową – w przenośnym urządzeniu dającym Wam dostęp do aplikacji (tablet/laptop/telefon).
- Na koniec podziękujcie za udział w badaniu oraz poinformujcie rozmówcę, jakie kolejne działania planujecie w tym temacie. To świetny moment na promowanie kampanii profekwencyjnej oraz młodzieżowych wyborów do Parlamentu Europejskiego.

UWAGA! Ankieta nie może być formą agitacji wyborczej - nie możecie sugerować, na kogo powinni/nie powinni głosować Wasi rozmówcy, nie możecie dyskutować o programach wyborczych komitetów. Podczas realizacji każdego zadania powinniście zachować całkowitą neutralność światopoglądową. Waszym celem jest zachęcenie innych do głosowania, a nie optowanie za konkretną opcją polityczną.

1. Zaanalizujcie wyniki.

Gdy badani zwrócą wam wypełnione ankiety, możecie zabrać się za ich analizę. Pozliczajcie wszystkie odpowiedzi i zastanówcie się, jakie wnioski możecie z nich wyciągnąć. Zastanówcie się, jak możecie wykorzystać wyniki w planowanej kampanii profekwencyjnej.

Na podstawie: <https://dzialasz.ceo.org.pl/node/210>